

การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น หมู่บ้านถวายเป็น จังหวัดเชียงใหม่
Study and Development from local wisdom of Baan Tawai village Chiang Mai

บูรพรัตน์ นันไชย¹ จตุรงค์ เลาะห์เพ็ญแสง² และอุดมศักดิ์ สาริบุตร³
Buraparat Nanchai¹, Chaturong Louhapensang² and Udomsak saribut³

¹นักศึกษาลัทธิสุตร ค.อ.ม.(สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม) ..

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ³รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรมและการออกแบบ

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

pokpack021@hotmail.com, chaturong@yahoo.com, and ksudomsak@kmitl.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น หมู่บ้านถวายเป็น จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยไว้ 2 ประการคือ เพื่อศึกษาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นหมู่บ้านถวายเป็น และเพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นหมู่บ้านถวายเป็น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่กลุ่มผู้ผลิตและผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นหมู่บ้านถวายเป็นจำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการสุ่มโดยบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิตและผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบและแนวทางการพัฒนางานหัตถกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นหมู่บ้านถวายเป็นวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปรผลโดยการบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบของงานภูมิปัญญาท้องถิ่นของหมู่บ้านถวายเป็นที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและเป็นภูมิปัญญาที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่งานไม้แกะสลัก งานแต่งเส้นเดินลายและงานลงรักปิดทอง และตลาดที่รองรับผลิตภัณฑ์ทั้ง 3 ประเภทนี้มีอยู่ในรูปแบบของเฟอร์นิเจอร์เป็นส่วนมาก โดยรูปแบบและการพัฒนาออกแบบเป็นงานเฟอร์นิเจอร์ชุดโต๊ะรับแขกเอนกประสงค์สำหรับบ้านพักอาศัย โดยการประเมินในด้านรูปแบบ ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านความสวยงามและด้านอัตลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น กลุ่มผู้ประเมินความพึงพอใจในรูปแบบ SKETCH DESIGN แบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้แก่ กลุ่มผู้ผลิตและผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นหมู่บ้านถวายเป็น จำนวน 30 คน ได้ค่าการประเมินความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยโดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$)

คำสำคัญ: การศึกษา พัฒนา ผลิตภัณฑ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมู่บ้านถวายเป็นจังหวัดเชียงใหม่

Abstract

Study and development of the products from Baan Tawai, a local village of Chiang Mai. the research objectives were to study the two factors. That is to learn about the local products and to design and development for local village of Baan Tawai.

Samples used in this study. Include manufacturers and suppliers of local village dedicated to 100 people by random sampling. Tools used to collect the data and Interviews with manufacturers and experts about the model and the development of Baan Tawai village has focus to crafting data analysis, standard deviation, and interpretation of the narrative.

The results showed that the formation of a local resident of the Baan Tawai village, offeris a unique and wisdom of the elders, divided into three types: wood carving Wedding line pattern and gilded. The style and design development is multi-purpose living room furniture sets for home environment from the model. The functionality, the beauty and the local identity are also considered

Keywords : Study; Development; Product; Local Wisdom; Baan Tawai village Chiang Mai

1. บทนำ

ความคิดสร้างสรรค์ใช้วัสดุของท้องถิ่นจนก่อให้เกิดเป็นงานหัตถกรรมที่มีคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมมีเอกลักษณ์เป็นของท้องถิ่นตนเองที่สืบต่อกันมาจากรุ่นบรรพบุรุษ [1] ต่อมาเมื่อเกิดงานหัตถกรรมขึ้นในท้องถิ่น และจึงเกิดการแข่งขันทางการตลาดทางเศรษฐกิจ ตลอดจนมีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตเพื่อให้งานหัตถกรรมท้องถิ่นสามารถแข่งขันกับตลาดเศรษฐกิจโลก ตลาดงานหัตถกรรมที่มีการขยายตัวมากยิ่งขึ้น เกิดเป็นการสร้างอาชีพสร้างรายได้ให้กับประชากรกลุ่มผู้ผลิตสินค้า [2] สังเกตได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวและจับจ่ายใช้สอยอุดหนุนสินค้าไทยสร้างรายได้ให้กับประเทศอย่างมหาศาล และยังเป็น การประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักศิลปวัฒนธรรมของคนไทยไปในตัวอีกด้วย ในอดีตงานหัตถกรรมท้องถิ่น ถูกตีค่าเป็นเพียงสินค้าของที่ระลึกจำหน่ายทั่วไปให้กับนักท่องเที่ยว แต่ในปัจจุบันนั้นค่าของงานหัตถกรรมท้องถิ่นได้ถูกยกระดับให้สูงขึ้น จนกลายเป็นสินค้าส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ และสามารถทำรายได้กลับคืนสู่ชุมชนได้อย่างมหาศาล [3] ฉะนั้นกล่าวได้ว่างานหัตถกรรมท้องถิ่นนับเป็นอีกหนึ่งส่วนสำคัญที่ช่วยกระตุ้นสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทย และหมู่บ้านถวายจังหวัดเชียงใหม่เป็นอีกหนึ่งหมู่บ้านชุมชนหัตถกรรมท้องถิ่นที่มีต้นกำเนิดงานฝีมือสืบทอดมาจากรุ่นบรรพบุรุษที่มีชื่อเสียงในด้านของสินค้าของประดับตกแต่งบ้านประเภท ไม้แกะสลัก งานแต่งเส้นเดินลายและงานลงรักปิดทอง รวมถึงงานประเพณีเฟอร์นิเจอร์ไม้ และยังเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าของแต่งบ้าน ของที่ระลึกที่สร้างรายได้ให้กับชุมชนและประเทศได้เป็นอย่างดี แต่เนื่องจากลักษณะของการผลิตงานภูมิปัญญาท้องถิ่นแห่งนี้เป็นลักษณะของการทำรูปแบบเดิมซ้ำๆ จะมีเพิ่มเติมในเรื่องของปริมาณตามที่ลูกค้าสั่งหรือช่วงเทศกาล โดยยังขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัยหรือทันตามแนวโน้มความต้องการทางการตลาดเท่าที่ควร

ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญในด้านการออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อให้ตรงตามแนวโน้มความต้องการทางการตลาดมากยิ่งขึ้น จึงเกิดแนวคิดในการศึกษาพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นหมู่บ้านถวาย จังหวัดเชียงใหม่

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นหมู่บ้านถวาย จ.เชียงใหม่
2. เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น หมู่บ้านถวาย จ.เชียงใหม่

3. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมด้านมนุษย์ ธรรมชาติและสังคม มาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น แนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมของวิบูลย์ ลิ้มสุวรรณ ด้านรูปแบบด้านหน้าที่ใช้สอย ด้านความสวยงามและด้านอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น และการศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ [4]

4. ขอบเขตของการวิจัย

ตัวแปรต้น ความคิดเห็นของช่างฝีมือผู้ผลิตงานหัตถกรรมหมู่บ้านถวายที่มีต่อแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตัวแปรตาม ความพึงพอใจของกลุ่มผู้ผลิตและผู้จำหน่ายที่มีต่องานหัตถกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น หมู่บ้านถวายที่ได้รับการพัฒนาในรูปแบบแล้ว

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ขั้นตอนการศึกษางานหัตถกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นหมู่บ้านถวาย

ประชากร คือ ช่างฝีมือผู้ผลิตงานหัตถกรรมบ้านถวายจำนวน 30 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มช่างฝีมืองานหัตถกรรมหมู่บ้านถวายรุ่นที่ 6 จำนวน 15 คน

2. ขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นหมู่บ้านถวาย

ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และความชำนาญจำนวน 3 ท่าน
ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ นักออกแบบและผู้ประกอบการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์หมู่บ้านถวาย

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิตและผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบ

และแนวทางการพัฒนางานหัตถกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นหมู่บ้านถวาย

2. แบบประเมินผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นหมู่บ้านถวาย โดยใช้เกณฑ์การประเมิน 4 ด้าน คือด้านรูปแบบ ด้านประโยชน์ใช้สอยด้านความสวยงามและด้านอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการศึกษางานหัตถกรรมหมู่บ้านถวายผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามลงพื้นที่หมู่บ้านถวาย จ. เชียงใหม่ สัมภาษณ์เก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายงานหัตถกรรมนำข้อมูลมาวิเคราะห์

ขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาปรึกษาและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเพื่อหาแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และทำการสร้างแบบร่างผลิตภัณฑ์จำนวน 3 รูปแบบและขอคำแนะนำแก้ไขปรับปรุงพัฒนารูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านพร้อมทั้งขอความร่วมมือจากกลุ่มผู้ผลิต-ผู้จำหน่ายงานหัตถกรรมหมู่บ้านถวายจำนวน 30 คน ในการตอบแบบสอบถามเพื่อประเมินแบบร่าง โดยหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

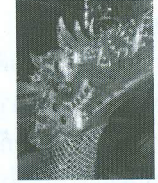
1. จากการศึกษาสัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายงานหัตถกรรมหมู่บ้านถวาย นำข้อมูลมาวิเคราะห์ในด้านต่างๆและแปรผลโดยการบรรยาย

2. นำข้อมูลที่ทำกรวิเคราะห์มาปรึกษาและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อหาแนวทางการพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์ จากภูมิปัญญาท้องถิ่นหมู่บ้านถวาย จ. เชียงใหม่

3. สร้างแบบร่างผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นหมู่บ้านถวายจำนวน 2 รูปแบบ และประเมินแบบร่างโดยกลุ่มผู้ผลิตและผู้จำหน่ายงานหัตถกรรมหมู่บ้านถวาย จำนวน 30 คน โดยประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านรูปแบบ ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านความสวยงามและด้านอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น และหาค่าเฉลี่ย

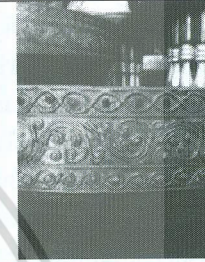
ผลการวิเคราะห์ขั้นตอนการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นหมู่บ้านถวาย

ผลการศึกษางานหัตถกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นหมู่บ้านถวาย จังหวัดเชียงใหม่ จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมหมู่บ้านถวาย สามารถจำแนกประเภทของงานหัตถกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มาจากการศึกษาภูมิปัญญา การใช้วัสดุ เทคนิคและขั้นตอนในการผลิตงานหัตถกรรมของหมู่บ้านถวายมาจากบรรพบุรุษของชุมชนได้ทั้งหมด 3 ประเภท ได้แก่ งานไม้แกะสลัก งานแต่งเส้นเดินลาย และงานลงรักปิดทอง

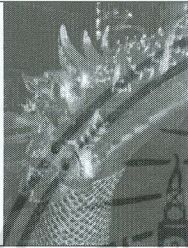

1. งานไม้แกะสลัก 2. แต่งเส้นเดินลาย 3. ลงรักปิดทอง
รูปที่ 1 งานผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านถวาย

ตารางที่ 1 วิเคราะห์หัตถกรรมการผลิตและลักษณะเฉพาะของงานหัตถกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นหมู่บ้านถวาย จ. เชียงใหม่

1.งานแกะสลักไม้	2.งานแต่งเส้นเดินลาย
	
วัสดุอุปกรณ์ในการผลิต	
1.งานแกะสลักไม้ - ไม้สัก, ไม้ฉำฉา - สิวประเภทต่างๆ - ค้อน - เลื่อย, มีดพรั้า - ดินสอ, ปากกา, ซอด้ค	2.งานแต่งเส้นเดินลาย - เส้นมุก - สีน้ำมัน - สีน้ำพลาสติก - ทองฝุ่น น้ำมันก๊าด วานิชโซ - กระดาษสี
ขั้นตอนการผลิต	
1.งานแกะสลักไม้ หาไม้ให้ได้ขนาดที่ต้องการ ใช้มีดพรั้าหรือเลื่อย แต่งรูปทรงและผิวหน้าไม้ให้เรียบและได้ทรงที่ต้องการ จากนั้นทำการร่างแบบด้วยดินสอหรือปากกา ลงบนเนื้อไม้ เริ่มทำการแกะสลัก โดยใช้ค้อนและสิวขนาดต่างๆเป็นเครื่องมือหลักในการแกะ จนได้งานแกะสลักที่เสร็จสมบูรณ์	2.งานลงรักปิดทอง ทาสีน้ำพลาสติกรองพื้นชิ้นงาน จากนั้นทาสีน้ำมันทิ้งไว้ให้เหนียวพอดี เริ่มทำการแต่งเส้นเดินลายลงไปได้แล้วคลวตามแบบของช่างฝีมือฯ พอแต่งจนเสร็จก็เขียนทองทับลงบนเส้นอีกรอบ จากนั้นทำเก่าชิ้นงาน แล้วเคลือบชิ้นงานด้วยวานิชโซ และติดกระดาษกั้นเป็นขั้นตอนสุดท้าย

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลักษณะเฉพาะ	
1.งานแกะสลักไม้ รูปแบบงานไม้แกะสลักของช่างฝีมือหมู่บ้านถวายจะเป็นในลักษณะของการแกะสลักลายโบราณ เช่น เรื่องราวตัวละครหรือสัตว์ในวรรณคดีลายรดน้ำ หรือลวดลายที่อ่อนช้อย อาศัยฝีมือความชำนาญของช่างฝีมือหมู่บ้านถวายที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น	2.งานแต่งเส้นเดินลาย งานแต่งเส้นเดินลายของช่างฝีมือหมู่บ้านถวาย รูปแบบของลวดลายการแต่งเส้นที่มีความเป็นเอกลักษณ์เป็นภูมิปัญญาของท้องถิ่น ประกอบกับการทำชิ้นงานเลียนแบบของเก่าเพิ่มมูลค่าให้กับตัวชิ้นงานมากยิ่งขึ้น
3.งานลงรักปิดทอง	
	
วัสดุอุปกรณ์ในการผลิต	
3.งานลงรักปิดทอง	
-เส้นมุก	
-สีน้ำมัน	
-สีน้ำพลาสติก	
-กระจกสี	
-ยารัก	
-ทองคำเปลว	
ขั้นตอนการผลิต	
3.งานลงรักปิดทอง	
ทาสีน้ำพลาสติกรองพื้น และทาสีน้ำมันทับ เริ่มแต่งเส้นเดินลายลงไปให้ได้ลวดลายตามแบบของช่างฝีมือฯ จนเสร็จก็ทาทายรักลงไปให้ทั่วชิ้นงาน จึงติดแผ่นทองคำเปลวลงไป ใช้แปรงปิดให้แผ่นทองคำเปลวติดกับชิ้นงาน ตัดกระจกสีลงไปเป็นขั้นตอนสุดท้าย	
ลักษณะเฉพาะ	
3.งานลงรักปิดทอง	
งานลงรักปิดทองของหมู่บ้านถวายเป็นการผสมผสานระหว่างงานแกะสลัก งานแต่งเส้นเดินลายและงานลงรักปิดทองเข้าด้วยกันจึงได้ลวดลายที่เป็นภูมิปัญญาของชุมชนและเทคนิคการปิดทอง มีการติดกระจกสีเพิ่มความล้ำค่ากับชิ้นงาน	

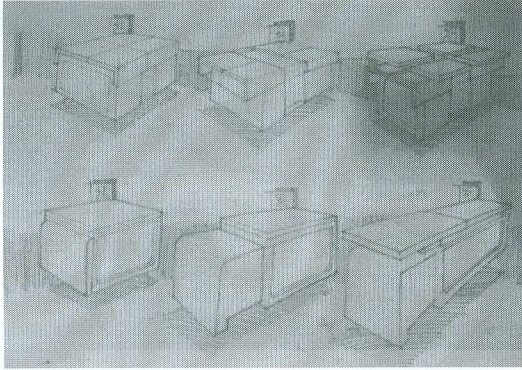
ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นหมู่บ้านถวาย จังหวัดเชียงใหม่
ผลการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ ผู้ประกอบการส่งออกผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ และหัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์หมู่บ้านถวายจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ข้อสรุปแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นหมู่บ้านถวาย

จ.เชียงใหม่ โดยให้เป็นไปตามแนวโน้มความต้องการผลิตภัณฑ์ในตลาดที่รองรับผลิตภัณฑ์งานหัตถกรรมและลักษณะจุดเด่นของงานหัตถกรรมหมู่บ้านถวายรวมถึงวิเคราะห์อัตราการผลิตดิบโตของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ไม้ซึ่งจัดได้ว่าอยู่ในระดับน่าพอใจเพียงแต่การพัฒนาดังกล่าวขาดความรู้ความเข้าใจอันดีต่อภาพรวมของอุตสาหกรรมที่หลายประเทศได้มุ่งสู่กระบวนการสร้างแนวคิดเชิงการเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ด้วยกิจกรรมด้านการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์[5] สรุปแนวทางการพัฒนางานหัตถกรรมท้องถิ่นหมู่บ้านถวายให้ออกมาเป็นชุดโต๊ะรับแขกเอนกประสงค์สำหรับบ้านพักอาศัย (ครอบครัว) โดยผสมผสานลวดลายการแต่งเส้นเดินลายในแบบลวดลายของหมู่บ้านถวายประกอบเข้ากับรูปแบบของชุดโต๊ะรับแขกเอนกประสงค์

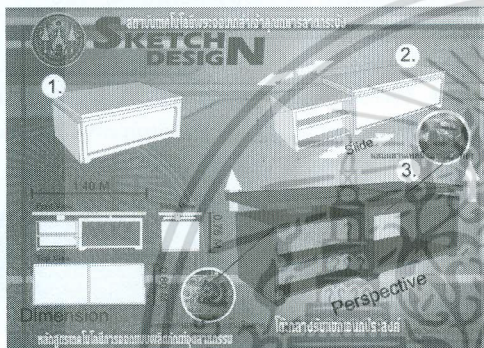
ตารางที่ 2 วิเคราะห์ลักษณะเฉพาะของลวดลายภูมิปัญญาท้องถิ่นหมู่บ้านถวายที่ใช้ร่วมกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดโต๊ะรับแขกเอนกประสงค์

1.ลวดลายตัวหนอน	2.ลวดลายดอกเครือ
	
ลักษณะเฉพาะ	
ลักษณะเฉพาะของลวดลายตัวหนอน จะเป็นลักษณะการใช้เทคนิคการม้วนปลายเส้นมุกเข้าหาตัวเส้นประมาณ 2-3 รอบ เป็นลักษณะกลมๆและปล่อยปลายเส้นให้โค้งลงไปตามพื้นที่ๆจะแต่งเส้นต่อไป แล้วยังตัดเส้นออก จากนั้นทำรูปแบบเดียวกันวางทับลงไปเรื่อยๆต่อกันไปเป็นทางยาวคล้ายตัวหนอน	ลักษณะเฉพาะของลวดลายดอกเครือ จะเป็นลักษณะของการม้วนเส้นมุกให้คล้ายรูปแบบกลมๆเหมือนเกสรดอกไม้ซ้อนทับกันไป 2-3 ชั้น สลับกันแบบสลับฟันปลา บนและล่างโดยมีเส้นกลางทำเป็นแบบคลื่นน้ำเพื่อกันทั้ง 2 ข้างของลวดลายให้ออกมาเป็นแบบคล้ายดอกไม้

ความสัมพันธ์รูปแบบและลักษณะเฉพาะของทั้ง 2 แบบมีความคล้ายคลึงกันในส่วนที่ใช้รูปแบบการเลียนแบบธรรมชาติประเภทดอกไม้ มาสร้างสรรค์และดัดแปลงให้ออกมาเป็นลวดลายที่ใช้ตกแต่ง

รูปที่ 2 แสดงการพัฒนาแบบผลิตภัณฑ์

รูปที่ 3 แสดงรูปแบบSketch Design

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นหมู่บ้านถวาย จ. เชียงใหม่ มีผลการวิจัยที่สอดคล้องกับแนวคิดของ วิบูลย์ ลีสุวรรณ กล่าวไว้ว่า ผู้สร้างสรรค์งานหัตถกรรมจะต้องคำนึงถึงการแสวงหาวัสดุธรรมชาติในท้องถิ่นเท่าที่จะทำได้ และสามารถนำมาสร้างด้วยเครื่องมือเท่าที่มีอยู่ตามสภาพท้องถิ่นของตน [6] พร้อมทั้งการกำหนดรูปแบบของผลิตภัณฑ์ และความเป็นไปได้ในการใช้วัสดุในการผลิต ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าควรเลือกใช้วัสดุประเภทไม้ซึ่งหาได้จากท้องถิ่นหมู่บ้านถวาย โดยที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้มีความคิดเห็นว่าจะต้องเร่งปรับตัวในการสร้างคุณภาพและเน้นการออกแบบเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่แตกต่างจากคู่แข่ง เพื่อสร้างผลกำไรให้สูงขึ้น [7] และมีแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับแนวความคิดของวิบูลย์ ลีสุวรรณ เช่นกันที่ได้กล่าวไว้ว่า งานหัตถกรรมพื้นบ้านมีวัตถุประสงค์แรกของการสร้างสรรค์อยู่ที่ประโยชน์ใช้สอย โดยแนวทางการพัฒนา

ผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นหมู่บ้านถวาย ที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันที่ควรจะเป็นผลิตภัณฑ์ที่เน้นประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก คือชุดโต๊ะรับแขกเอนกประสงค์สำหรับบ้านพักอาศัย (ครอบครัว) ได้ค่าการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มผู้ผลิตและผู้จำหน่ายงานหัตถกรรม มีความคิดเห็นโดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก. ($\bar{X}=4.32$)

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่าน ผศ.ดร.จดรงค์ เลหาพะเพ็ญแสง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และท่าน รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เป็นอย่างสูงที่ให้คำปรึกษา รวมถึงค่าเช่าในการจัดทำงานวิจัยในครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ได้สละเวลามาเป็นผู้ตรวจแบบประเมินและให้ข้อมูลต่างๆ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาที่ได้ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจในการวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

- [1] นฤทธิ วัฒนภ. 2555. ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านไทย. กรุงเทพฯ: วาดศิลป์.
- [2] วัฒนะ จุฑะวิภาต. 2552. ศิลปะพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [3] กรมทรัพย์สินทางปัญญา. 2554. เมืองต้นแบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ [Online] Available: <http://www.oknation.net/> สืบค้นเมื่อ 19 ธ.ค.2556
- [4] กรมศิลปากร. 2553. งานช่างพื้นถิ่น. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์
- [5] บุญสนอง รัตนสุนทรากุล. 2553. ความรู้ทั่วไปเพื่อการออกแบบเฟอร์นิเจอร์และผลิตภัณฑ์ไม้. ปทุมธานี : โครงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมไทย ศูนย์บริหารจัดการเทคโนโลยี สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
- [6] วิบูลย์ ลีสุวรรณ. 2554. หัตถาที่กับศิลปะไทย. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- [7] ธวัชพล ทิพยารมณ. 2552. ปัญหาในการดำเนินงานด้านการส่งออกของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ในประเทศไทย. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม, 11(1), น. 181-190